

veziLO

GLASILO DELOVNIH LJUDI DO BETI, KOMET

Delitev po delu in rezidela

Dograjevanje sistema delitve po delu in njegovih rezultatih je ena temeljnih nalog zveze sindikatov v letošnjem letu. Sindikat se sicer že od leta 1978 temeljiteje ukvarja z uresničevanjem načela delitve po delu, sadovi teh prizadevanj pa so dokaj različni. Danes je – po mnenju mnogih, ki se s tem več ukvarjajo – nagrajevanje po delu in rezultatih dela precej razvrednoteno radi izrazito neenakih pogojev gospodarjenja, saj je znano, da je delitev predvsem izraz razmerij v proizvodnji. Torej je dolgoročno reševanje te problematike na eni strani povezano z zagotavljanjem približno enakih pogojev gospodarjenja oziroma pridobivanja dohodka, na drugi pa odvisno od praktične uveljavitve načela (prek samoupravnih aktov), naj bo delitev dohodka in osebnih dohodkov v funkciji večje in boljše proizvodnje. To drugo je cilj letošnje sindikalne akcije, s katero naj bi v samoupravnih aktih ozdov opredelili za približno enaka dela tudi enake osnove in merila za delitev osebnih dohodkov, bolje nagradili delo v težjih pogojih, delo v neposredni proizvodnji in ustvarjalno delo. Pa tudi na uveljavitev načel minulega dela ne gre pozabiti, saj zakon s tega področja začne veljati 1. januarja 1984. Danes imajo v ozdih sila različne sisteme delitve po delu. Vendar lahko ugotovimo, da je vse preveč kar se da objektiviziranih sistemov in pravilnikov (zapletenih matematičnih obrazcev), da je sprotnega ocenjevanja zelo malo in da marsikateri poslovodni in drugi vodilni delavci pozabljajo, da je nagrajevanje po delu tudi njihova stvar.

Zaradi aktualnih gospodarskih razmer in problemov je seveda bolj prisotna težnja po uravnilovki. Bilo pa bi slabo, če bi prevladala oziroma če ne bi dejeli, da gospodarska stabilizacija pomeni uveljavitev boljšega, bolj produktivnega, na znanosti in tehnologiji zasnovanega dela, oziroma da jo lahko uresničimo le

na ta način. Zato moramo s politično akcijo ustvariti vzdušje in pogoje, da bo delitev po delu in rezultatih dela dejansko delavce spodbujala k boljšemu delu in gospodarjenju ter h krepitvi njihove materialne in socialne varnosti.

Vidnejših sprememb v gospodarjenju in boljšem delu pa ne bo mogoče doseči samo s proizvodno-spodbudnim sistemom nagrajevanja delavcev v materialni proizvodnji.

Zato je prav tako pomembno oblikovati tudi merila in kriterije za pridobivanje dohodka na podlagi svobodne menjave dela.

Kako bo potekala letošnja akcija?

Konec januarja je to problematiko obravnaval republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, ki je dal usmeritve in opredelil načine vodenja akcije. Sledi usklajena dejavnost občinskih svetov, republiških odbo-

rov sindikatov dejavnosti in osnovnih organizacij zveze sindikatov. V 50 ozdih bodo posebne delovne skupine skupaj s konferencami sindikata spodbudile spremembe na tem področju. V zadnjem letošnjem trimesečju pa bo republiški svet ZSS ocenil akcijo in njene dosežke, kar pa ne pomeni, da bo s tem sindikalna aktivnost končana.

Pripomoček v akciji bodo strokovne podlage, katerih prvi del je že izšel pri Delavski enotnosti v Knjižnici Sindikati (pet strokovnih podlag od šestnajstih). Preostale podlage bodo narjene predvidoma do konca marca letos. Prav tako letos nastajajo samoupravni sporazumi dejavnosti. Ti naj bi bili narejeni do konca septembra. Torej pridejo v poštev za prihodnje leto.

Da bi zagotovili uresničevanje načela „za približno enako delo približno enako nagrajevanje“, je treba dograditi enotne osnove in merila za vrednotenje. Seveda to ne pomeni, da bodo posamezne kategorije delavcev (enaki profili oziroma poklici) v različnih panogah imele enake osebne dohodke. Odločanje o višini sredstev za osebne dohodke in skupno porabo je v pristojnosti delavcev v tozdi, na to pa vplivajo tako skupni delovni rezultati kot dohodek tozda. Gotovo pa je, da morajo delavci pri takem odločanju upoštevati družbene usmeritve in merila. Osebnih dohodkov pa mora izraziti tako rezultate živega kot minulega dela, pri čemer je mogoče o povečevanju osebnih dohodkov na podlagi minulega dela govoriti le na podlagi gospodarjenja z minulim delom (vlaganje v boljše tehnologije, povečevanje produktivnosti) v celotnem tozdu.

Pri nagrajevanju po delu imajo posebno mesto inovacije. Nesprejemljiva je praksa, da gredo sredstva za stimuliranje inovativne dejavnosti iz sklada za osebne dohodke. V ozdih je treba zagotoviti namenska sredstva za inovativno dejavnost in razmerja na tem področju opredeliti v posebnih pravilnikih o inovacijski dejavnosti.

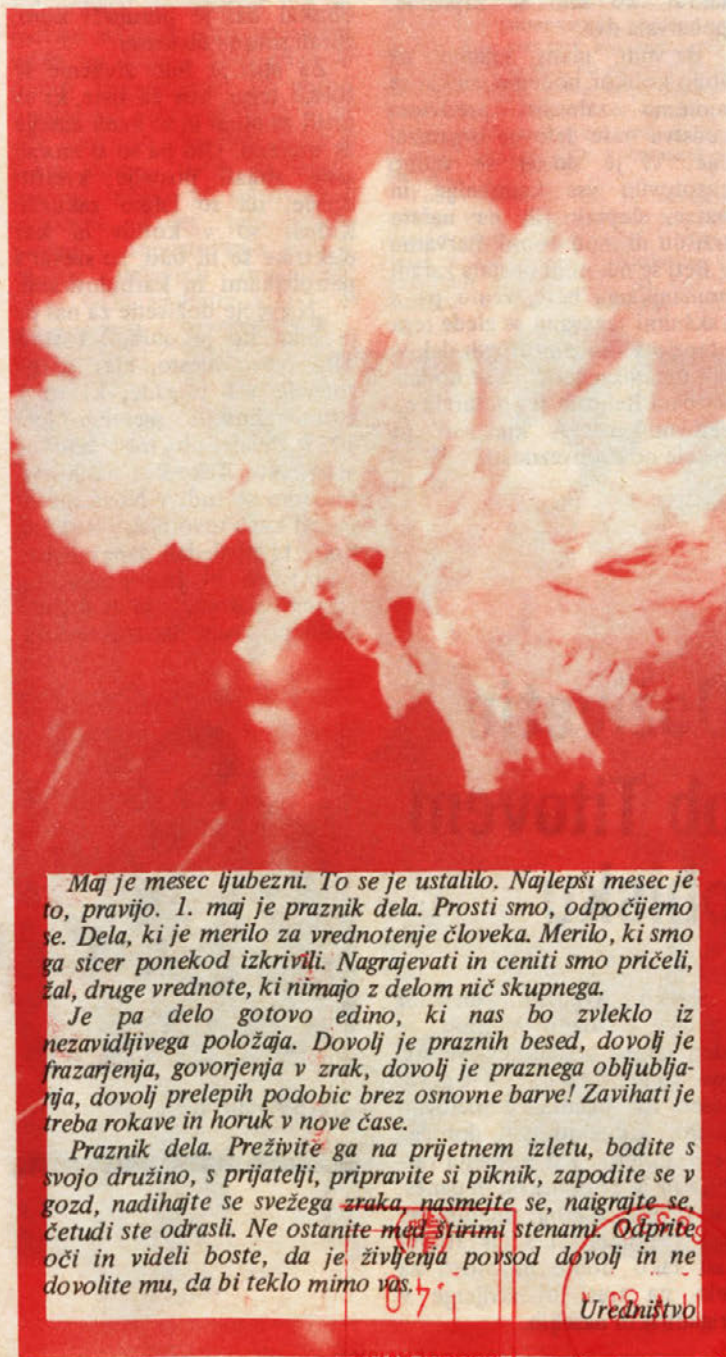
Osnovne organizacije zveze sindikatov naj zato dajo pobude za usklajevanje aktov o delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. Tam, kjer te akte na novo sprejemajo, ne gre pozabiti, da sindikalna organizacija po zakonu daje soglasje k tem aktom.

Ob vsej zapletenosti na področju nagrajevanja po delu in rezultatih dela pa ugotavljamo, da v marsikateri organizaciji sploh nimajo strokovnih, kvalificiranih delavcev, ki bi se ukvarjali z organizacijo nagrajevanja.

Gotovo je, da prizadevanja za spremembo in dograditev sistema nagrajevanja po delu ne bodo potekala brez problemov, odporov, idejnih razhajanj in nasprotovanj. Najbrž ni nikjer toliko privilegijev, pridobljenih pravic pa tudi čisto preproste človeške občutljivosti kot pri delitvi osebnih dohodkov. Zato sindikatu ne bo lahko, še posebej če ga tudi druge družbenopolitične organizacije in strokovne službe v ozdih ne bodo podprle.

Predvsem pa ne gre pozabiti osnovne misli, da delitvi se ne pogovarjamo zaradi delitve, temveč zaradi boljšega dela in proizvodnje.

K. J.

Maj je mesec ljubezni. To se je ustalilo. Najlepši mesec je to, pravijo. 1. maj je praznik dela. Prosti smo, odpočijemo se. Dela, ki je merilo za vrednotenje človeka. Merilo, ki smo ga sicer ponekod izkrivili. Nagrajevati in ceniti smo pričeli, žal, druge vrednote, ki nimajo z delom nič skupnega.

Je pa delo gotovo edino, ki nas bo zvelkalo iz nezavidljivega položaja. Dovolj je praznih besed, dovolj je frazarjenja, govorjenja v zrak, dovolj je praznega obljubljanja, dovolj prelepih podob brez osnovne barve! Zavihati je treba rokave in horuk v nove čase.

Praznik dela. Preživite ga na prijetnem izletu, bodite s svojo družino, s prijatelji, pripravite si piknik, zapodite se v gozd, nadihajte se svežega zraka, nasmejite se, naigrajte se, četudi ste odrasli. Ne ostanite med štirimi stenami. Odprite oči in videli boste, da je življenje povsod dovolj in ne dovolite mu, da bi teklo mimo vas.

Uredništvo

KVALITETNO PERILO

Spomini in sedanjost

Tri leta potem, ko je v Beti začela obratovati barvarna, se je v njej najprej kot pripravnica, nato pa kot izmenovodja zaposlila tekstilna tehnika Barbara Bahorič. Danes, po sedemnajstih letih, je Barbara še vedno v barvarni, in sicer kot vodja tehnologije in kot je povedala, nikoli ne pomisli, da bi zapustila svoje prvo delovno mesto. „Če sem vzdržala takrat v začetku, ko so bili pogoji dela zares težki, in ko bi marsikdo obupal, ne vidim razloga, da bi odhajala sedaj, ko imamo v Beti eno najmodernejše opremljenih barvarn v Jugoslaviji.“ je zadovoljna Barka, kot ji pravijo sodelavci.

Potem niza spomin za spominom iz preteklih let. Govori o tem, kako so bili v začetku pogoji dela na robu vzdržljivosti, saj je bilo v majhnem prostoru, ki so ga namenili za barvarno, veliko pare, da se delavci med seboj takorekoč niso videli, poleg tega pa še smräd in vročina. Prezračevalnih naprav niso poznali. V vsaki izmed treh izmen sta delala po dva delavca in izmenovodja. Barbara, izmenovodja, je morala vse barve stehati in raztopiti v navadnih vedrih sama. Za barvanje so imeli le dve lesení kadi in eno iz nerjaveče pločevine, na mesec pa je prišlo skoraj dobesedno izpod njihovih rok 20 ton pobarvanih tkanin. Suhe apreture, torej tehničnega postopka, s katerim dajejo tkaninam lepši videz, jih oplemenitijo in požlahtnijo ter seveda tudi posušijo, še ni bilo. „Sušili smo v posebnih sušilnicah, v katere smo ročno obešali blago, ki se je čez noč posušilo. Kalandar, stroj z valji za glajenje tkanin, je bil star in je imel premajhno zmogljivost, zato smo pošiljali likati blago tudi v druge tovarne. V začetku smo barvali le čisti bombaž in poliamid, barvnih nians pa je bilo zelo malo. V glavnem smo uporabljali osnovne barve,“ se spominja Barbara.

Počasi, korak za korakom, se je moderniziralo delo v barvarni, izboljševali so se pogoji dela, trgu so lahko ponudili vedno več. Tako so med prvimi v Jugoslaviji začeli proizvajati in barvati poliestre, čeprav je bil stroj velik, tehnično nedodelan, njegova zmogljivost pa le 60 kilogramov. Čez leta so kupili

Barbara Bahorič

modernejšega, s petkrat večjo zmogljivostjo, toda ta danes stoji, kajti poliestra vsaj zaenkrat ne barvajo.

„Zato pa barvamo mnoge druge tkanine, najsibodi čiste ali mešanice. Tretjino dela pomenijo usluge drugim tovarnam. Z modernimi stroji se je delo zelo avtomatiziralo, saj danes 7 delavcev v eni izmeni ustvari enajstkrat več, kot sta takrat, ko sem se zaposlila, pobarvala dva.

Barvnih nians imamo na voljo kolikor hočemo, za kar se moremo zahvaliti predvsem vodstvu naše delovne organizacije, ki je doslej še vedno zagotovo vse kemikalije in barve, čeprav jih na našem tržišču ni moč dobiti. Barvarna v Beti še nikoli ni obstala zaradi pomanjkanja barv, vemo pa, s kakšnimi težavami se glede tega otepajo v mnogih drugih delovnih organizacijah,“ je še dodala Barbara Bahorič ter pohitela na delovno mesto, kjer so jo čakale nove obveznosti.

M. B.

Doživetje ob Titovem obisku

Slavko Avguštin, direktor prodaje v tozdu Metraža, je eden izmed brigadirjev-veteranov, saj je od takrat, ko je prvič odšel na mladinsko delovno akcijo, preteklo že dobrega četrto stoletja. Ko primerja razmere na akcijah nekoč in danes, kar zaveda današnji mladini, ki ima v primerjavi s takratnimi časi tako dobre možnosti za delo na trasi in življenje v brigadirskih naseljih.

„Delal sem pri postavljanju brigadirskega naselja na Mokričah in v Prilipah, v katerem so potem živeli brigadirji, ki so gradili avtocesto od Ljubljane proti Zagrebu. Skupaj s sodelavcem iz tovarne Beti so me vključili v MDB Majde Šilc, akcija pa je bila zvezna. Takrat me niso kaj dosti spraševali, če želim iti na akcijo ali ne, ampak so me kar določili. Seveda se tega nisem branil, temveč sem bil ponosen, saj sem vedel, da bom s poldrugim mesecem dela tudi sam dal vsaj majhen prispevek h graditvi naše domovine,“ je dejal Avguštin ter še povedal, da je bil obseg interesnih dejavnosti popoldne, po delu, na trasi manjši kot danes. „Po kosilu smo imeli politično uro, igrali smo rokomet in nogomet, lahko smo se vključili v tečaj za voznike traktorjev ali fotoamaterski tečaj. Zvečer so nam pripravili predavanja, obiskal nas je potujoči kino, zbrali smo se ob kresu.“

Za njih je bilo življenje še toliko težje, kot za tiste, ki so prišli za njimi in so imeli naselje že urejeno. Oni pa so si morali sami zbijati postelje, klestiti drevje, da so lahko zakurili. Kuhali so v kotlih in ker elektrike še ni bilo, so svetili s petrolejkami in karbidovkami.

„Največje doživetje za nas pa je bilo, ko je obiskal tovariš Tito Novo mesto, kjer so ga sprejele vse brigade, ki so v tistih zimskih mesecih leta 1957 delale ob trasi bodoče avto ceste. Tako kot na delovišče smo se tudi v Novo mesto peljali kar s tovornjaki. Ne vem, kako bi pogledali današnji brigadirji, če bi jim priporočili takšno vožnjo,“ je zaključil svojo pripoved Slavko Avguštin.

Slavko Avguštin

MDA: potreben pogovor s starši

Metliška mladinska delovna brigada Janko Brodarič se bo letos udeležila zvezne MDA Posočje 83, ki bo od 3. do 30. julija. Kot je povedala sekretarka mladinske občinske konference, se je do srede aprila prijavilo malo brigadirjev, med njimi pa ni nobenega iz Beti, največje delovne organizacije v metliški občini. Zakaj je tako, je pojasnil Brane Matkovič, predsednik občinske konference ZSMS, sicer pa vodja pravne službe v Beti, ki dobro pozna razmere na tem področju v delovni organizaciji.

„Evidentiranje delavcev v mladinsko brigado je bolj zapleteno kot evidentiranje učencev ali študentov, kajti zaposleni morajo poleg prijave na OK poslati prošnjo tudi delavskemu svetu, ki odobri ali ne odhoda na akcijo. Delavski svet obravnava prošnje zato, ker delavec v času, ko je na akciji, prejema osebni dohodek, kot bi bil zaposlen v delovni organizaciji. Mnogi se teh daljših postopkov ustrašijo, tako da ne zberejo niti toliko moči, da bi napisali prošnjo.

Vendar pa v naši delovni organizaciji letos ne bo težav pri izbiri osmih brigadirjev, ki jih moramo zagotoviti, saj je zainteresiranih celo več. Tako imamo v Beti takorekoč že poimenskih seznam tistih mladincev, ki bodo na akcijo zagotovo odšli, le da jih nismo še prijavili na občinsko konferenco mladine, a bomo to storili do konca aprila, ko je zadnji rok za prijavo.“

Konec aprila bodo začeli metliški brigadirji namreč s pripravami za odhoda na akcijo, nekaj lokalnih akcij pa so se udeležili že v sredini aprila. V okviru očiščevalne akcije so čistili obrežje Obrha ter skupaj s čnomaljskimi brigadirji in vojaki pospravljali stavbo v Lokvah, v kateri bodo prebivali brigadirji mladinske delovne akcije Bela krajina. Čaka jih tudi urejanje napisov ob bodoči metliški obvoznici ter dokončen zasip vodovoda Grm – Geršiči.

Občinska mladinska organizacija je želela pripraviti o mladinskih akcijah tudi predavanja z diapozitivi, odzvali pa sta se le dve osnovni organizaci-

Brane Matkovič

ji, metliška in iz izobraževalnega centra v Beti, kjer so predavanja tudi dejansko uspešna.

„Mislim, da smo s temi predavanji v izobraževalnem centru tudi dosegli namen, saj so bila dekleta zelo navdušena nad življenjem na akcijah,“ je dejal Matkovič, ki je predavanja vodil. „Vendar pa imajo mnoge težave s starši. Zato smo se odločili, da ob roditeljskem sestanku pripravimo razgovor na to temo tudi s starši naših učenek.“

A. M.

Odloča domiselnost

Čeprav bodo imeli v Betinem tozdu Konfekcija v Črnomlju kolektivne dopuste šele od 15. julija do 8. avgusta, pa že sedaj razmišljajo, kako bodo letovali pri njih zaposleni. Kot je povedala predsednica osnovne organizacije Zveze sindikatov v tozdu Anica Jaklič, možnosti niti ni tako malo, če je človek le količjak domiseln.

Anica Jaklič

Tako se je zlasti lani močno povečalo zanimanje za letovanje v počitniškem domu delovne organizacije v Seči pri Portorožu. V preteklem letu je bilo tam na oddihu 12 delavk z družinami, letos pa predvidevajo, da jih bo še več. Med tozdi je dogovorjeno, da lahko pošljejo na dopustovanje več delavcev in smejo izbirati termine. Letos so na vrsti v Črnomlju. Lani so poskušali v črnomaljski konfekciji najti tudi prikolice civilne zaščite, a so ugotovili, da se jim to ne izplača, saj bi bile zaradi kolektivnih dopustov uporabne le tri tedne, amortizacija pa bi bila za tako kratko uporabo prevelika. Sicer pa imajo možnost letovati tudi v kamp prikolicah, ki jih imajo drugi tozdi na Malem Lošnju in Pagu.

Po besedah Jakličeve v njihovem kolektivu med delavkami ne prihaja do sporov, ko se morajo odločiti, kam bo katera odšla na dopust. Med seboj se dobro organizirajo in vedno upoštevajo prednost tistih, ki že dlje časa niso letovale v počitniškem domu, tistih ki imajo majhne otroke ali so socialno ogrožene. Poleg tega imajo možnost dopustovanja tudi v okviru delovnih organizacij Iskre, GOK in Belta, kjer so v

glavnem zaposleni njihovi možje.

Le redki zaposleni se odločijo za letovanje v okviru turističnih agencij, čeprav le-te pošljejo v kolektivne prospekte o turistični ponudbi in so preko oglasne deske z njimi lahko seznanjeni vsi. Zaenkrat so se opogumile le mladinke, ki so lani pripravile s pomočjo agencije 6-dnevni izlet na Ohrid. Tudi za letos obljubljajo, da bodo v okviru osnovne organizacije ZSMS pripravile podobno letovanje.

M. B.

Barvar dve desetletji

„Spominjam se, da je bilo prav na 1. april leta 1963, ko je v Beti začela obratovati barvarna. Na ta dan sem tudi jaz začel delati v tem obratu kot izmenovodja, vendar pa je bilo delo vse prej kot prvoaprilsko, zlasti prva leta, ko so bili pogoji dela zelo težki, barvarna pa opremljena zelo skromno,“ se spominja časov pred dvajsetimi leti Stevo Bratina, izmenovodja v barvarni v Metliki.

Toda Stevo je bil že navajen težkega dela, saj je, preden je pred dvajsetimi leti prišel v Beti, delal v Vunateksu v Karlovcu v podobnih pogojih kot so bili v začetku v Betini barvarni. „Iz

Stevo Bratina

leseni kadi, v katerih smo barvali tkanine, je tekla barva, ker so imele lunkje. V enem prostoru smo barvali in centrifugirali, a je vodstvo tovarne kmalu spoznalo, da tako ne gre več naprej. Zasluga teh ljudi ter vodij barvarne je, da danes delamo v tako dobrih pogojih. Res je, da delamo še vedno v slabših pogojih kot na primer v pletilnici, da so barvarji bolj izpostavljeni, toda takšna je narava našega dela. Boljše pogoje bi že težko imeli,“ je zadovoljen Stevo.

Nekaj pa ga le skrbi, čeprav mu gre zaradi njegove skromnosti težko z jezika: „Vedno sem bil zadovoljen s svojim delom in tudi sedaj se ne morem pritoževati, skrbi pa me, kako bom v prihodnje zmogel troizmensko delo, saj že prihajam v leta. Zadnje čase imamo delavci iz sosednje Hrvaške, kjer živim, tudi težave s prevozom na delo in z dela, saj v občini mojega bivališča začnejo jutraj ob 6. uri, temu primerno pa je prilagojen tudi avtobusni in železniški promet.“

... da je izvoz v razvite države, naše upnice, še vedno premajhen. Po prvih ocenah je Jugoslavija v prvem trimesečju z izvozom zaslužila 2,287 milijonov dolarjev. Celotni izvoz naj bi bil še po neuradnih podatkih za 7 odstotkov večji kot lani v istem obdobju. In če pogledamo, koliko smo izvozili na konvertibilni trg, nam statistika pove, da smo bili uspešnejši kar za 27 odstotkov.

... da so ti podatki ugodni in razveseljujoči samo na prvi pogled. V lanskem prvem trimesečju smo namreč malo izvažali, in trimesečna prodaja na tuji trg je za desetino manjša od tiste, ki bi morala biti po resoluciji. Prodaja na konvertibilno področje je manjša kar za petino.

... da je Jugoslavija v prvih treh mesecih uvozila za 2,833 milijonov dolarjev izdelkov in storitev. To je za 5 odstotkov manj kot lani v istem obdobju. Uvoz s konvertibilnega področja je bil 1,915 milijonov dolarjev ali za 14 odstotkov manjši, medtem ko se je uvoz s klirinskega področja povečal za petino.

... da se je potemtakem zunanjetrgovinski primanjkljaj v prvih treh mesecih glede na lanskega v tem času zmanjšal za 36 odstotkov, primanjkljaj s konvertibilnim področjem pa celo za 55 odstotkov. Pokritost uvoza z izvozom se je povečala za desetino, pri trgovanju s konvertibilnim področjem pa za 24 odstotkov. Dosegla je 74 odstotkov in je, seveda, še vedno premajhna.

... da postaja denar vse dražji, in da je povpraševanje po njem vse večje. Torej ni čudno, da so dali za obresti za 50 odstotkov več denarja, kot leto poprej.

... da so bile naložbe lani realno za 6,6 odstotka manjše, kljub temu pa je bila njihova nominalna rast 26 odstotkov.

... da splošna in skupna poraba v minulem letu nista bili v zaželenih okvirih. Razlog so samo nemirne cene. Prav tako ostaja zelo občutljivo področje nelikvidnost.

... da postajajo izgube vse večje. Zato bo potrebno veliko truda, da bi poiskali denar za sanacije. Udeležba izgub v ustvarjenem dohodku se je z 2 odstotkov v letu 1981 lani povečala na 3,5 odstotka.

... da znaša povprečni osebni dohodek za vso državo 12.524 dinarjev. Nominalni prejemki so bili večji za 27, realni pa nižji za 4 odstotke v primerjavi z letom 1981. Tako se praktično nadaljuje zniževanje osebnih dohodkov, ki se je začelo že pred tremi leti, ko so bili dohodki v primerjavi z letom 1979 nižji za 7 odstotkov. Leta 1981 pa so bili nižji v primerjavi z letom poprej še za 5 odstotkov. To dokazuje, da se ta proces nadaljuje. Gotovo je, da ga je moč ustaviti izključno z večjo produktivnostjo, boljšo gospodarnostjo in proizvodnjo ter z dinamičnejšim izvozom.

Slikarska kolonija

Tudi letos bo v Metliki slikarska kolonija, in sicer tretjič zapovrstjo. V Metliko in njeno okolico bo prišlo letos upodabljat belokranjske motive šest umetnikov, prejšnji leti jih je bilo po deset. Metliška kulturna skupnost hoče s pravo slikarskih kolonij popularizirati likovno umetnost. Udeleženci kolonije v Beli krajini nastala dela prodajo delovnim organizacijam, ki tudi dajejo denar za izvedbo akcije.

Vsako leto je pripravljena tudi razstava v razstavnem prostoru Belokranjskega muzeja. Lani so se pridružili odraslim slikarjem—umetnikom tudi osnovnošolski otroci, ki so bili udeleženci kolonije samo en dan. Z njihovimi risbami in slikami bo okrasila svoje poslovne prostore Vinska klet. Mladi ne bodo manjkali tudi letos ob koncu avgusta.

V Metliko bodo prišli iz vse Bele krajine in ne le iz metliške občine, kot je bila to praksa prejšnjih let. Še nekaj bi veljalo zapisati ob vsem tem. Namreč to, da ne bi bilo neumno pritegniti k pripravi slikarske kolonije gostinskih delavcev, ki stoje preveč ob strani, na njihovih stenah pa visijo podobice najhujšega kiča.

Ko so ob letošnjem 8. februarju okrasili stene hotela Bela krajina z deli, nastalimi na

2. metliški slikarski koloniji, je marsikdo vzdihnil: „Škoda, da slike ne ostanejo za zmeraj.“ Kolekcija likovnih del s slikarskih kolonij je na razpolago delovnim organizacijam, le če se jim da pripraviti razstave. Zanimanja je bolj malo, mogoče pa bo le naraslo. Počasi se daleč pride, z vztrajnostjo pa še dlje.

Mladost, podaj mi krila

April se izteka in vsak čas bomo zakoračili v najlepši mesec leta v — maj. 21. maja bo ob 20. uri na Pungartu prireditev Mladost, podaj mi krila, ki si jo ogleda nekaj sto ljudi. Nastopili bodo pevski zbori, godba, telovadci, plesalci, osnovnošolska mladež, igralci, recitatorji itd., pač člani metliških ljubiteljskih skupin. Nastopajočih bo blizu štiristo, če ne še več.

Vezni tekst so pomagali pisati Toniju Gašperiču učenci metliških osnovnih šol, ki so odgovarjali na naslednja vprašanja: Kaj je ljubezen, kaj je toplo, kako veš, da je mesec maj, kakšen je vojak, kaj je Zemlja, kakšne barve je prijeteljstvo, zakaj ljudje včasih jočejo, zakaj so na svetu vojne in podobno. Najduhovitejše, najbolj posrečene odgovore bo slišati na Pungartu 21. maja.

Rezervirajte si čas, povabite prijatelje in znance ter pridite.

Ob petkih se dobimo

Da, da, da. Začelo se je. Vseeno se vrti. Kaj, kje, povprašajte. Za našo tovarno, na šolskem igrišču. V senci velikih svetovnih dogodkov, kot so lokalne vojne, državniška srečanja, izgon ruskih novinarjev iz Francije, celo v senci priprav na metliško vigrad, ki je na srečo že za nami, se je, čisto tiho in brez posebnih priprav na drugih celinah, celo brez priprav v Šibeniku ali na Ohridu, začela nogometna tekma med ekipama DSSS in Metraže. Bilo je v petek popoldne. Opremo je prinesel vsak svojo, žogo so si sposodili v IC-ju:

— za DSSS: Branko, Miro, Mijo, Gojko, Anton in Milan kot rezerva
— za Metražo pa: Josip 1., Josip 2., Jože, Silvo in Željko, brez rezerve.

Igrali so kar brez sodnikov. Kaj jim mar mariborske in druge nogometne afere. Seveda so fantje iz Metraže takoj pokazali svojo premoč, saj so bili sami favoriti iz

hrvaške Croatie, a kaj zato. Žoga je okrogla, okrogel je tudi Mijo, pa Miroslav in tudi Josip. Kljub temu da je imela ekipa DSSS v svoji ekipi oz. bolj ob strani, učitelja telovadbe, je kaj kmalu prejela prvi gol, pa drugi in tretji, kar si nekdo od njih spomni, da je treba „napumpati“ žogo. Le kaj je uboga žoga kriva? Niti „napumpana“ žoga, niti Brankove lepe noge nič ne zaležejo.

Sicer je res imel Miro stoodstotno priložnost, vendar je ni uspel izkoristiti, Branko pa je kar obupal med vrati in ga tudi žoga, ki je še parkrat smuknila mimo njega v mrežo, ni kaj dosti motila. DSSS-jevci, nevale ni tako težkega dela, so našli rešitev. Če že ni bilo treba „pumpati“ žoge, so jo po najkrajši poti poslali proti Rosalnicam, a vedno jo je kdo ujel še pri Vinskem. Tačas pa so Metraževci skovali plan. Zdaj bo pravi boj, ne sicer mesarsko klanje, ampak ... Ne, kaj to neki poka? Ah samo eden od dveh gledalcev poka od smeha. Ne, saj nista samo dva. Tu je še eden bližnjih sosedov. Gleda kar skozi okno. Najbrž se boji, da bi moral plačati vstopnino. Pa saj to sploh ni bil gledalec, le slučajno je stresal preprogo skozi okno.

Vendar, tekme še ni konec. Branko se je naveličal sprejemati gole in je krenil v napad. Hotel je izkoristiti nasprotnikovo napako, uporabiti Črtomirovo taktiko in presenetiti vratarja Metraže v spanju. To mu je tudi uspelo, saj si je poleg bioritma na novem računalniku izračunal tudi natančnost. Po tem častnem zadetku so se DSSS-jevci umirili. Svoj cilj so dosegli. Tisti iz Metraže pa zaradi fair playa niso več šteli zadetkov.

IZ VSAKE ŠOLE TRIJE — Udeleženci lanskega Ex tempora pri delu na Trgu svobode. Letos bodo prispeli v Metliko osnovnošolci iz vse Bele krajine. Iz vsake šole po trije, prav tako iz vsake šole po en mentor. Velike zasluge za razmah likovnega ustvarjanja v naši občini ima Mladenka Brancelj, učiteljica likovnega pouka z osnovne šole.

DSSS : TOZD METRAŽA – nogometna tekma med tema rivaloma je bila na nedograjenem igrišču poleg delovne organizacije Beti. Igralcem ni šlo za resnost, ampak v prvi vrsti za razgibavanje, ki ga je spremljala želja po izgubljeni kakšnega kilogramčka. V naši delovni organizaciji bi morali posvečati veliko več pozornosti rekreaciji.

Tolažili so nasprotnike z znanim olimpijskim načelom.

Ob koncu tekme je bilo jasno, da je ekipa Metraže dala več zadetkov, ekipa DSSS pa jih je več prejela. Ker pa fantje niso imeli dovolj jasnih stališč in smernic svoje baze, po kakšnih osnovah in merilih bi si razdelili prejete goše, dogovarjanje o zmagi še vedno traja.

Usklajujejo predloge, ne morejo pa se dogovoriti ali je vredno fizično ali umsko delo ali nagradjati po rezultatih dela ali po prizadevanjih in vloženih naporih. Vzporedno poteka dogovor o nagradah in priznanjih. Neodvisno od rezultata naj bi podelili še priznanje za teamsko delo, za pobudo posameznika, za vztrajnost pri igri (kajti vsi niso vzdržali do konca) in pa za „pumpanje“ žoge.

Seveda, če bi fantje ob vseh teh priznanjih prekoračili svoje proračune, bi izdali še priložnostno znamko, ki bi jo vsakemu delavcu zaračunali že pri plači. Vse te predloge bodo fantje seveda dali v javno razpravo, o rezultatih morebitnih tekem nas bo sproti obveščal Radio Bela krajina, ki ga lahko poslušate vsak dan na nadmorski višini 120 m ali na frekvenci 68330 kilo(srčkov)herzov.

B. M.

Premalo rekreacije

V delovni organizaciji Beti nas je veliko, rekreacijo pa imamo bolj slabo razvito. Bolje rečeno – slabo organizirano.

Človeka, ki bi se ukvarjal zgolj s tem nimamo, niti profesionalnega niti ljubiteljskega. Rekreacija je prepuščena spontanosti, če se kaj naredi, se pač naredi. Nobene načrtnosti, nikakršnih planov. Pa bi se le kazalo pozabavati se malce tudi okrog

tega, saj so že pogoji tisti, ki bi nas morali siliti k delu. Ob stavbi delovne organizacije je igrišče, sicer še nedokončano, pa vendar Tu bi se lahko marsikaj dogajalo, če bi se le našel človek, ki bi hotel vse skupaj voditi. Nekaj rekreativne organiziranosti je bilo pred leti, a je vse skupaj zamrlo, ker ni bilo prave podpore. Sindikat bi lahko odigral spodbujevalno in vidno vlogo. Da zanimanje za rekreacijo le obstaja, naj dokazuje tale posnetek, ki ga je napravil na našem igrišču Branko Matkovič med „hudo resno“ nogometno tekmo.

Srečanje pevskih zborov

Gribeljsko kulturno društvo Niko Zupančič pripravlja 6. srečanje pevskih zborov, ki pojejo ob Kolpi. Srečanje bo 29. maja na že tradicionalnem prostoru v Gribljah, udeležilo pa se ga bo rekordno število zborov.

Napovedovalca letos ne bo, ampak bo posamezne zборе predstavil njihov član. Po vsej verjetnosti bo govornik domačin, ki bo zanj še najbolje povedati, kaj predstavljajo srečanja za njihovo krajevno skupnost.

Krokarji vabijo

Metliški taborniki odreda Dveh krokarjev so pripravili nad vinsko kletjo propagandni tabor, da bi zainteresirali tudi starejše za svoje zanimivo, pestro in predvsem zdravo delo.

Nekaj ljudi si je tabor, v katerem je bilo ta dan blizu devetdeset tabornikov, tudi ogledalo. Vodje tabornikov so povedali, da jih pestijo predvsem težave materialne narave. Premalo denarja dobe pri telesnokulturni skupnosti, zato ni nič čudnega, če odred Dveh krokarjev ne premore niti enega svojega šotora in razen zastave nič drugega. Letos se odpravljajo na enotedensko taborjenje ob Kolpi, kar bo veljalo starše 2000 dinarjev. Poleg tega izvajajo program Zveze tabornikov

Slovenije, iz katerega se otroci veliko nauče. Praktičnih, življenjskih reči. Pogrešajo pa pri svojem delu pomoč odraslih, saj so redki, ki za metliške tabornike sploh vedo. Teh nekaj vrstic smo zapisali prav zato, da bi opozorili nanje, da bi jim kdo priskočil na pomoč, denarno ali pa z delom.

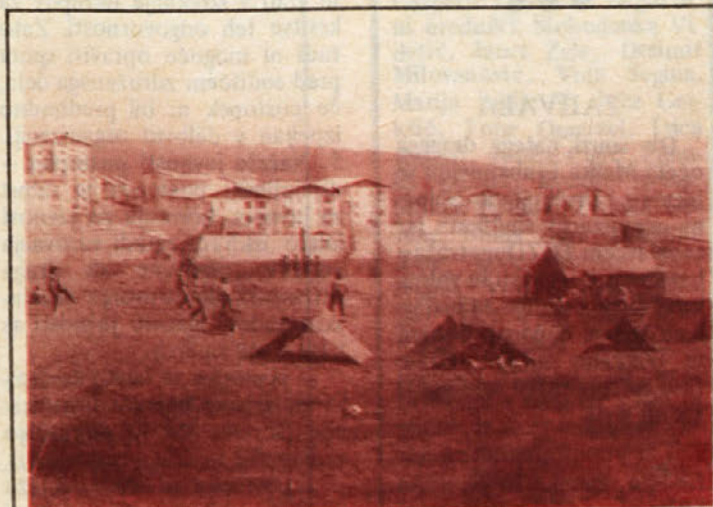
... da v ZR Nemčiji dela približno tisoč jugoslovanskih zdravnikov in 500 zobozdravnikov. Večina se jih bo morala prihodnje leto vrniti domov, ker tamkajšnje oblasti ne bodo podaljšale delovnih dovoljenj. Domov bodo morali vsi, ki delajo v Zahodni Nemčiji manj kot 5 let. Tisti, ki delajo več kot 5 let, pa za dovoljenje lahko zaprosijo, kar pa še ne pomeni, da ga bodo tudi dovolili. V ZR Nemčiji namreč na leto diplomira okoli 11 tisoč zdravnikov, zaposli pa se jih lahko le kakih 5 tisoč.

... da smo Jugoslovani v zadnjih petih letih kupili dva milijona 150 tisoč radijskih aparatov in tranzistorjev, za kar smo porabili pet milijard 150 milijonov dinarjev, za nakup televizorjev pa smo odšteli kar 27 milijard 458 milijonov dinarjev.

... da je lanskoletni pridelek grozdja, ki je bil največji v minulih 15 letih, povzročil velike težave vinogradnikov v ožji Srbiji. Z izjemnimi prizadevanji so od pridelovalcev prevzeli vse pridelane količine, vendar pa so na ta način le delno odpravili nastale težave. Na srečo pri nas v Beli krajini nimamo podobnih težav, pa še „Vinsko vigred smo imeli“.

... da je Slovenija porabila v obdobju oktober 1981 – februar 1982 142.060 ton motornega bencina, od oktobra 1982 do februarja 1983 pa 106.560 ton. Torej kar za četrtno manj bencina. Lep uspeh, mar ne, če pomislimo, kaj vse smo v tem času registrirali, koliko novih avtomobilov kupili ipd.

... da imajo najbolj razvite države v Evropi na 10.000 prebivalcev od 180 do 190 študentov, v Jugoslaviji pa je to število večje, saj imamo povprečno 210 študentov na 10.000 prebivalcev. Kosovo ima 230, Makedonija pa celo 234 študentov na 10.000 prebivalcev.

PROPAGANDNI TABOR – „Krokarji“ so pred kratkim pripravili nad vinsko kletjo propagandni tabor, obenem pa so opozorili na svojo dejavnost in številne težave, ki jih spremljajo. Jim po svojih močeh lahko priskočimo na pomoč? (Foto: Božo Špolar)

ZAHVALA

Zahvaljujem se vsem sodelavkam in sodelavcem, ki so mi darovali denar ob tragični izgubi mojega očeta.

Dara Radulović

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi dragega očeta FRANCA KASTELICA iz Rakovnika pri Novem mestu, se iskreno zahvaljujem OOS DSSS za izrečeno sožalje, sodelavcem Tehničnega servisa za podarjena denarna sredstva in izrečeno sožalje.

Anica Plut

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega očeta Nika Babiča se zahvaljujem vsem sodelavcem in osnovni organizaciji sindikata TOZD kodranka za podarjene vence, izrečeno sožalje ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Še posebno se zahvaljujem za vso pomoč tovarišema Antonu Goršetu in Francu Novaku.

Mima Babič z družino

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega očeta Marka Ljubanoviča se iskreno zahvaljujemo osnovni organizaciji sindikata ter sodelavcem TOZD metraža-barvarna, kodranka in volna, konfekciji Žakanje za podarjene vence, denarno pomoč in izrečeno sožalje. Hvala tudi za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zalujoči otroci:
Branko, Branka in Nevenka
Šoštarč

Disciplinski postopek

V prejšnji številki smo spoznali načelo vzajemnosti in načelo enakopravnosti, danes pa so na vrsti:

3. Načelo zakonitosti — pomeni, da je treba v disciplinskem postopku spoštovati vso pozitivno zakonodajo: tako ustavo, zakone, kot tudi samoupravne splošne akte. Kršitev tega načela pomeni nezakonitost postopka, ki jo delavec lahko uveljavlja tudi pred sodiščem združenega dela.

V širšem smislu pa to načelo pomeni, da je tisti organ, ki je pooblaščen začeti postopek, je to tudi dolžan storiti takoj, ko za kršitev izve. Zakon o delovnih razmerjih (kakor tudi samoupravni splošni akti) celo predpisuje, da: če individualni poslovodni organ opusti uvedbo disciplinskega postopka zaradi hujše kršitve delovne obveznosti, stori s tem sam hujšo kršitev, za katero disciplinska komisija obvezno izreče ukrep prenehanja delovnega razmerja.

4. Načelo odgovornosti samo za naprej določene kršitve — delavec je lahko odgovoren samo za tiste kršitve, ki so že v naprej določene v samoupravnem splošnem aktu. To pomeni, da četudi je neko dejanje v zakonu opredeljeno kot kršitev delovne obveznosti, delavec za tako kršitev ne more disciplinsko odgovarjati, če taka kršitev ni prenesena, oz. sprejeta s samoupravnim splošnim aktom, ki ureja delovna razmerja. Ko delavec ob sklenitvi delovnega razmerja podpiše izjavo, da sprejema samoupravne splošne akte, sprejema s tem tudi odgovornosti in tudi privoli v ugotavljanje svoje odgovornosti in tudi v izrekanje ukrepov za kršitve teh odgovornosti. Zato tudi ni mogoče opraviti spora pred sodiščem združenega dela, če postopek ni bil predhodno izpeljan v delovni organizaciji.

5. Načelo javnosti postopka — disciplinski postopek je odprt za javnost, komisija pa javnost lahko izključi zaradi varovanja vojaške, poslovne ali druge skrivnosti ali varovanja družinskih zadev. Načelo javnosti se kaže v več smereh:

- postopka se lahko udeležijo vsi delavci temeljne organizacije (seveda, če to dopuščajo prostorske in druge zmožnosti),
- postopka se lahko udeležijo tudi osebe, ki niso delavci temeljne organizacije (npr. sorodniki delavca, novinarji),
- vse, kar je odprto načelu javnosti, se lahko tudi objavi.

Tako se lahko poroča o poteku postopka, o izrečenem ukrepu, o izvedbi dokazov in podobno.

6. Načelo ugotavljanja materialne resnice — to načelo pomeni, da morajo vsi, ki sodelujejo in odločajo v disciplinskem postopku, popolnoma in po resnici ugotoviti vsa dejstva, od katerih je odvisen uspeh postopka. Šele po ugotovitvi vseh teh okoliščin je potem mogoče ugotoviti odgovornost ali neodgovornost delavca za kršitev. To načelo velja tudi takrat, ko se delavec, ki je v postopku, postopka ni udeležil, čeprav je bil pravilno povabljen. To, da se postopka ni udeležil, še ne pomeni, da priznava očitke, ki jih navaja prijavitelj.

To načelo tudi pomeni, da ima delavec pravico v postopku dokazovati svoje trditve z vsemi dokazi, ker se le tako lahko popolnoma ugotovi materialna resnica.

7. Načelo neposrednosti — pomeni, da je treba delavcu, ki je v postopku, omogočiti navzočnost v vseh fazah postopka, torej ob njegovem sodelovanju. Prav tako je potrebno delavcu omogočiti, da se izjavi o vseh očitkih, predlogih in dokazih.

To načelo tudi pomeni, da se morajo člani disciplinske komisije neposredno seznaniti z

navedenimi predlogi in dokazi in ne morda preko zapisnikov ali iz posrednih virov, kakor npr.: „Janez mi je rekel, da je od Jožeta slišal...“

8. Načelo ustnosti — to načelo zahteva, da se ves disciplinski postopek odvija ustno. Brez upoštevanja tega načela tudi ni neposrednosti. Sestavljanje zapisnika na zasedanju disciplinske komisije ne pomeni kršitev tega načela, ampak le potrditev tistega, kar je bilo podano ustno.

Eden od izrazov načela ustnosti je tudi v tem, da je treba delavcu v postopku, če ne razume jezika, v katerem teče postopek, priskrbeti tolmača.

9. Načelo neodvisnosti — organ, ki odloča v disciplinskem postopku to je disciplinska komisija je popolnoma neodvisen od kakršnihkoli mnenj in odloča povsem samostojno. Člani komisije pa so za svoje odločitve vseeno odgovorni delavcem temeljne organizacije, ki so jih izvolili.

Naslednjič pa še nekaj o: načelu dokončnosti, načelu osebne odgovornosti, načelu krivdne odgovornosti, načelu dvostopnosti postopka, načelu sodenega varstva in o načelu hitrosti, enostavnosti in ekonomičnosti postopka.

Branko Matković

Vabilo na izlet

Letos nas bo 28. in 29. maja pot peljala v osrčje republike Bosne in Hercegovine. Ustavili se bomo v Sarajevu, kjer si bomo ogledali stari del mesta, na Baščaršiji pa bomo videli Husrevbegovo džamijo, eno izmed najlepših džamij na Balkanu. Tu bomo opazovali tudi mojstre-rokodelce, ki pred svojimi malimi delavnicami in trgovnicami izdelujejo spominke, ki jih je moč tudi kupiti.

Po postanku v Sarajevu se bomo po planinskem pobočju spustili v dolino Sutjeske in se ustavili na Tjentištu, kjer si bomo ogledali muzej bitke 5. ofenzive, spomenik in 'kosturnico', v kateri so zbrane kosti in lobanje padlih borcev, ki so junško žrtvovali življenje za našo svobodo. Več kot dvajset let so ljudje teh krajev zbirali po tem področju nezakopane kosti, kar nam da vedeti, kako težke so bile borbe v peti ofenzivi. Tu na Tjentištu je padel tudi legendarni in slavni komandant Sava Kovačević, njegov grob bomo verjetno obiskali in se poklonili njegovemu spominu.

Celotno področje je urejeno kot spominski park in urejeno v center jugoslovanske mladine, ki so ga zgradile in uredile mladinske brigade iz vse Jugoslavije.

Pot bomo nadaljevali ob kanjonu Sutjeske preko Gatskega in Nevesinjskega polja ter se ustavili v Mostarju, glavnem mestu Hercegovine. Tu bomo prenočili.

Po zajtrku si bomo ogledali stari del mesta, ozke ulice, trgovnice in stari most, ki so ga gradili še v turških časih. Z vrha tega mostu skačejo pogumni mladeniči v zeleno reko, ki teče zapeljivo pod starim mestom.

Po kanjonu reke Neretve se bomo pripeljali do Jablanice, kjer si bomo ogledali spominski park ob legendarnem mostu na Neretvi. Most je med četrtro sovražno ofenzivo dal porušiti tov. Tito. S prevaro je rešil svoje borce, predvsem pa nekaj več tisoč ranjencev pred naletom sovražnikov vseh barv, ki so že mislili, da so zajeli v obroč Tita in njegove borce.

Reki Neretva in Stujeska sta bili med ofenzivami rdeči. Od krvi. V spomin na slavne dni naše borbe mladina in šolarji vsako leto ob obletnici vržejo v Neretvo rdeče nageljčke, da reka ponovno postane rdeča.

Od tu bomo odšli v Prozor, se povzpeli na planino Makljan, kjer si bomo ogledali veličasten spomenik, ki je posvečen bitki za ranjence. Z vožnjo proti Jajcu bomo postopoma zaključili naš dvodnevni izlet. Mesteci Jajce in Bihač sta tesno povezani z našo zgodovino, predvsem po graditvi ljudske oblasti, saj je bilo v Bihaču I., v Jajcu pa II. zasedanje AVNOJA.

Kraji, ki si jih bomo pri tem izletu ogledali, so pomniki in udeleženci naših največjih bitk in največjih zmag v narodno osvobodilni borbi, zato je prav, da imamo to vedno pred očmi, ko bomo hodili po tem področju.

R. A.

Novice iz Kometa

Približuje se čas letnih dopustov. Izvršni odbor osnovne organizacije zveze sindikatov v KOMETU je na seji že izdelal predlog cen letovanja v počitniški hiši v Červarju. O predlogu mora razpravljati še delavski svet in sprejeti sklep, zato bodo cene objavljene kasneje. Dogovorili so se tudi, da bo prijave zbiral Ivanča Žlogar, in da bodo imeli prednost pri letovanju tisti delavci, oziroma delavke, ki v njej še niso letovali. Za pravilnost prednostnega vrstnega reda bo skrbela posebna komisija.

Na sestanku OOKZ KOMET, ki je bil 11. aprila, so komunisti v pripravi na letno občinsko konferenco ZKS Metlika obravnavali gradivo ter za delegata izvolili Marijo Šuklje. Poleg tega so bili seznanjeni z oceno rezultatov v I. tromesečju tega leta in poslovanje v tem obdobju ocenili kot dobro. Dopolnili so akcijski program z nalogo, ki se nanaša na reševanje socialnih težav. Dve točki dnevnega reda so namenili vprašanju idejno-političnega usposabljanja.

S prehodom na letni čas in s spremembo delovnega časa na pričetek dela ob sedmi uri, so se tudi v KOMETU srečali s težavami zaradi neuskkljenosti prevoznih. Tako z avtobusi, kot z vlaki, predvsem s hrvaške strani. Na relaciji Ribnik - Metlika nam je v prvih desetih dneh priskočila na pomoč „BETI“, ki je s svojim avtobusom poleg svojih delavcev prevažala tudi naše delavke. Ostale delavke, ki se vozijo s Hrvatske iz drugih smeri, so imele težave. Nekatere, v manjšem številu, so prihajale na delo tudi po eno uro prej, domov pa so se lahko odpeljale šele uro kasneje. Intenzivno urejanje teh vprašanj na občinski ravni se je izrazilo v postopnem zmanjševanju teh težav in danes lahko rečemo, da so v glavnem odpravljene.

Delavskisvet je na seji v začetku aprila sprejel sklep o povišanju osebnih dohodkov, tako da se vrednost točke zviša za 10 %. Podlaga za takšno povišanje je boljše gospodarjenje ob upoštevanju dogovorov o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v 1983. letu. Sklep velja od marca dalje, tako da so bili z novo vrednostjo točke obračunani in izplačani že osebni dohodki za mesec marec.

Kot iz neba je padla ideja, da bi v VEZILU uvedli rebriko MALI OGLASI. O tem naj razmisli in odloči uredniški odbor VEZILA. Za začetek pa naslednja ponudba:

„Ljubitelji živali oddam inteligentnega črnega mucka z belo piko pod brado in nekoliko krajšim repom. Star je en mesec. Če ste zainteresirani, se oglašite pri eni od članic uredniškega odbora v KOMETU.“

Z. S.

Predstavljamo:

krt

KNJIŽNICO REVOLUCIONARNE TEORIJE

Naročilnica

Naročam naslednje knjige:

Steinar Kvale: Izpiti in gospodarstvo

12V. ....

Friedrich Engels: Proti zaroti molka/Spisi o Marxovem Kapitalu I

12V. ....

Michael Mauke: Marxova in Engelsova teorija razredov

12V. ....

Studentsko gibanje 1968—1972

12V. ....

Hans Magnus Enzensberger: Razgovori z Marxom in Engelson

12V. ....

Tomaž Mastnak: H Kritiki stalinizma

12V. ....

Ime in priimek .....

Moj

Naslov .....

Datum .....

Podpis .....

Zig .....

Naročene knjige vam bomo poslali najkasneje v 14 dneh. H kupnini bo potrebno prišteti tudi stroške poštnine.

Naročilo pošljite na naslov:

Knjižnica revolucionarne teorije
Trg osvoboditve 1
61000 Ljubljana

VEZILO, glasilo delovnih ljudi DO Beti in Kometa, ureja uredniški odbor: Toni Gašperič (glavni in odgovorni urednik), Slobodanka Vrdetič, Janez Žele, Desimir Milovanović, Vida Šegina, Marija Jakljevič, Jože Gerkič, Tone Omerzel, Ivica Rajgelj, Jožica Cigič, Zdenka Gerkič, Branko Herak, Milena Pavuna, Zvonka Gorenc, Sonja Zorc, Marjetka Žele, Milka Mavrin, Jože Novak, Vera Kostevec, Miroslav Čikič, Ivan Brodarič in Irena Kostevc. Tehnični urednik: Janez Pezelj. Vezilo izhaja v nakladi 2300 izvodov, in sicer enkrat na mesec. grafična priprava in tisk DITC Novo mesto. Naslov izdajatelja: BETI, Tovarniška 2, Metlika.

Nagradna križanka

	TOVARNA V LJUBLJANI	KOSARKAŠ "BOSNE" (NAŠA PISAVA)	... SKUPAJ	ITALIJA	... CE TUNG	AVTONOMNA POKRAJINA	TURŠKI ELITNI VOJAK	1. MAJ	ZRELOSTNI IZPIT	KOŽNI ZAJEDALEC
	RASTE NA GLAVI POŠKODBA			STROJ TO JE (FRANOSKO)				MURSKA SOBOTA ENA OD BARV		
SUROVINA ZA PLETENJE						GLASBENI ZNAKI				
						RIMSKA 50				
DUGONJIC			KISIK		PODREPNIK					
			VISOK GORSKI VRH		MOČAN EKSPLOZIV					
VITAMIN B ₁						MIKI				
						ORIENT				
OBRTNIK (HRVAŠKO)								AKTINIJ		
								AVSTRICA		
SEVER	MAJHNA RISBA							1. ČRKA ABECEDNE		
								KOTLOVNICA		
RIMSKA 1		FRANOSKA NIKALNICA DELATI TRUŠE		KONEC POLOTOKA			ŽELEZNA BULA (MED.)	TOVARNA IND. OPREME		PERZIJSKA DENARNA ENOTA
DOMAČA ŽIVAL				GOVORNIK						
				URANKAR ANTON						
DELOVNA ORGANI- ZACIJA		10. ČRKA ABECEDNE POSNEHO- VALEC		USTREČI						
MAJHEN EP				ZOBNAJAMICA VČELJUSTI DVOSEDEŽNI BICIKEL						
KRAJ PRI TRŽIČU			TONA		ELEKTRIČNI NABOJ			ANTON LAJOVIC		
			WEDELAYEN					MODEL		
HUNSKI VOJSKO- VODJA					RIMSKA 100 KARLOVAC		VPIŠI: OMR			OKRASNA CVETLICA
							HIBA			
1. MAJ	PREBIVALKE ATEN ZBOR						MEHANIČNO BREZDUŠNO URJENJE			
ENOTNA MERA							KONJSKI TEK			
							KALIO			
USPEŠNICA			VZHOD		PREBIVALKE IRSKE POVRŠINSKA MERA				VEZNIK	
			SELEN							
16. ČRKA ABECEDNE	TURKI AMPER						TRAČNICA			
							JOD			
IGRALEC ULAGA			POLMER		RASLINNA OVIJALKA					

SESTAVIL: JOŽE NOVAK